

حریت فکریه

محل اداره سی : باب عالی چاده سنده
یکی عثمانی مطبعه و کتبخانه سی

آپونه شرايطی :

۱ ممالک عثمانیه ایچون سنه لکی ۴۰ آلتی آلتی ۲۰ غروشد
۲ ممالک اجنبیه ۱۲ ۵ ۷ فراقد

مشاهیر ادبا غلاریسی :

سلیمان نسیب (سلیمان پاشازاده سامی بك افندی)

آروپا اخلاق سیاسیه سی

— [حریت فکریہ] بوکوزل
مقالہ فی دوقنور عبداللہ جودت بک
وجدانہ حرفاً «تلفونہ» ایٹک
اوزرہ عمرندن مساعده مخصوصه
آکندر . —

وقتیہ حکومتارکدہ اشخاص عادیه کی خط حرکتارنندہ
ممکن مرتبہ رعایت ایتدکاری بر طاقم قواعد و اساسات قطعیه
وارمش . بونلرک ہیئت مجموعہ سندن صرف نظر ، حتی ریسنہ
بیله رعایت ایتین بر دولت ، بین الدول ، گلہ نک بوتون
قابلیت شمولیله «ناوسسز» عدایدیلر مش . قواعد
مذکورہ [اخلاق سیاسیه] در . بوکونکی آروپا ناک
اک آزدوشوندیکی ، بالخاصہ هیچ یاد ایتدیکی خاطرات
تاریخیہ انسانیدن برسیده بود . زمانمزدہ اخلاق
سیاسیه اورفادن قاعدی ؛ بین الملل ترا کتئر ، ریاکارانه
احترامات متقابلہ ، «صمیمی» تلغرافلر ودائی سفیرلر
اصولی سیاست حاضرہ نک صورت قطعیهده رعایت ایتدیکی
یکانہ دستور اخلاقی اولدی . اسکیدن حرب ، بشریتک
حال طبیعیهی عدایدیلدیکی ایچین ، معاهدہلر موقت
اولارق عقد ایدیلریدی . فقط ، علی العاصہ اون بش
یکرمی سنہی تجاوز ایتہین بومدت انساندہ ، اکثریا
عاقیدنن هیچ برسی نقض عہدہ قیام ایتزدی . بوکون ،
«یکرمنجی عصر مدنیث» ، نہربک دائمیثہ ، نہدہ صلحک
موقت اولوشنہ مساعده ایتجور . «بحارہ مردود» مصالحہ
مؤبدہ . حقیقت حالہ ایسہ بحلہ مدنیثک بومادہ سی برکلہ
اوبونجاغیدر . سوسیالیستلر ، آنتہ ناسیونالیستلر ، ای
ساعتدہ اولسون آنا رشتلرہان دنیاک ہر طرفدہ قزل
باراقلر نی آجیورلر ! فقط صلح ایچون چالیشان بوکورو
مجدوبین بشر ، دائمًا قان آیتیمقدن باشقا برشی یاپامیور!
اخوت کونیہ طرفدارلرینک صلح و صلاح ایستین بیودہ

نداری ، آروپا وکلای فخانمک صلیحہ سلاحہ تسلیم
ایتدکاری سولین بیانی آلتندہ منقلب سکوت اولوبور!
معاهدہلر حالا موقتدر ! قورددہ لالی پارشن کاغدرلہ
اسناد ایدیت ایتک یالان سولیکدر . یالکنز بوکونکی
مقاولات دولیہ ایلہ ادوار عتیقہدہ عقد ایدیلنلر آراسندہ
اوافق بر فرق وار ، اودہ آخر زمان دیپلوماتلرینک
اثر مہارتیدر : اسکیدن صلحک موقت اولدینی ، معاهدہ .
لرک برمدت معیشہ داخلندہ موقع مرعیتدہ قالا جقارلی
آجیقدن آجیغہ تصدیق ایدیلر ، وحتی مقالہ نامہ متنہ
بالخاصہ درج ایدلک جسارت مدنیثہ سی بیلہ ابراز
اولونوردی . فقط مع التأسف بوکون آرق اوحرکت فارسانہ
تکرار ایدیلدیور . مقرر اتمزک ابدی اولدینگی اعلان ایلہ ارتکاب
ریا ایدیورزا حضرت آدمک ستارہ زمینہ تاریخ نزولندن
بوکونکی چہار شنبہ کونہ قادار عقد ایدیلن معاهدہلرک هیچ
بری باقی قالمامشدر و قالا مایہ جقدر . انسانلر بر برنی پیرتارکن
معاهدہلری طائیرمی ؟ بیلم بر حقیقتی کورمہ منلکدن
کلہرک مدنیث نامہ یالان سولیک ، آروپا حکومتلری
ایچین موجب شان و شرفیدر ؟

قرون ماضیہ ایلہ عصر حاضر مقاولات سیاسیه سی
آراسندہ ایکتنجی بر فرق دہا وار : اودوردہ مثلاً یکرمی
سنہلک بر معاهدہ یکرمی سنہ مطلق مرعی اولورمش .
حالبوکہ زمانمزدہ ، ہپی ابدی اولغلہ برابر ، هیچ
بر نقطہ سنہ دوقونولمادن اون بش سنہ یاشامش بر معاهدہ
بو قدر .

بر حقیقتی ایچہ آکلامق ایچین اون دوقوزنجی
عصرک اک مہم معاهدہلرندن بر ایکیدنی تدقیق ایتک
لازمدر . اولاً ، دولت عثمانیہی آروپا ہیئت مظلمہ
دولیہ سی میانہ ادخال ایدن مہمود پاریس قونفرہ سندن
باشلییورم . بوزوالی مؤتمر کیرک محتشم مقرراتی
آنتحق درت سنہ قادار حکم سورہ بیلدی ! بونی
صیرا ایلہ درت دولت نقض ایتشدی ! معاهدہ نک تاریخ
امضای ۱۸۵۶ در .

اوتار یخندن اعتبار آ پارس قوقره-نک بحر سیاه حاکبتی
تحدید ایدن موادین کندی آرتق مربوط عدایتمدیکنی
اعلان ایدیوردی . انگلترنک تکلیفیه عقد اجتماع
ایدن دول معظمه محکمه عدالتی کندی مقررات قطعی-نک
ینه کندی آلیله بطلان قرارینی یازدی ! انشاء اوده دیگر
مقرراته دونه !

روسیه-نک بوظرف سیاسیته، براردو تشکیل ایده-جک
قادر . بب واردر ؛ اک باشلیجسی ده فرانسه-نک مغلوب،
آلمانیک مشغول غلبه، انگلترنک ده اوهای وهو
ایچنده معتزل بولونماسیدر . قره دکزک وضعیت حاضره
سیاسیه اوزمان انعقاد ایدن قوقره-رانسک شاه آریدر.
بوسورتله بوظارلی طرف، قره دکزده «روس کولی»
اولدی ! شیمدی به قادر بواساسک باقی قالا بیلمه سی،
طبیعی روسیه-نک لهنده اومنسندر .

برلین معاهده سی ده عینی تحلی به مظهر اولدی .
دیگری صرب و رومانیانیک، بوده بولغارله یونانک
طعمه استقلال و احتراضی اومشدر . برلین مقاله-سنه
یدی سنه قادر حرمت ایتدیلر . ۱۸۸۵ ده فلبه اختلال
عسکریمی اوزرینه روم ایللی شرقی ولایت عثمانیه-سبله
بولغارستان برنسلکی اتحاد ایتدی . برنجی ضربه بودر.
فردیناند دوقو بورغ والیکله نیم حکمدارلنی جمع ایتک
رتبه غریبه سی احراز ایتشدی . بیک دوقوز یوز سکنز
سنه-سنه بوراده مشروطیت اداره اعلان ایدیلنجیه
قادر، بولغارستان برنسی «روم ایللی» شرقی ولایت والیسی،
یاورا کرم حضرت شهریار میشر دوتلوف خاتمتلو فریناند پاشا
حضرتلری، اولار ق یاشادی . بالخاصه استانبوله کلدیکه
صیرمالی برقاباق کیمک، عثمانلی مشیری قیافیه «سینه
صداقت دینه» سنه نشان ذیشانلرنی طاقق و سلاملق
مراستمنده بولوغق خصوصلرنده قطعاً اهمال ایتزکن،
حریت عثمانیه-نک فردای اعلانسنده درحال اعلان استقلال
ایتمک خصوصنده اصلاح قوراجتدی . بولغارستانک بویکینجی
نقض عهدینه آو-تر یاده، بوسنه - هرسلک الحاقی علاوه

مقرراتنه نظر آ افلاق و بغداد برنندن آیری ایکی
حکومتدی . دوت سنه صوکره، اولاح فرقه ملیه-نک
مساعی متبادیه سی و ملیت نظریه-نک خدمه صادقه سی
اولقله اقتضار ایدن چار ایکنجی آلسکندر و اوچنجی
نابولئونک تشویقات مساوتکارانه لریله ملکیتن امور
مشترک سنک رؤی ایچین مشترک بر قومیسون وجوده
کلدی ! بو صورتله پاریس معاهده سی ایلمک دفعه اولارق
بکرش رجالک کاغد سبته آیلیمش اولدی !

بودن صوکره ملیتورولر [آلسکندر قوزه] یی
برنس انتخاب ایتکله پاریس خاطره تاریخیه سی بوسنون
اونوتقلرنی کوستردیلر . آلسکندر قوزه هر ایکی
ملکتی بر قایینه ایله اداره ایدیوردی . طبیعی آرتق
سابق ملکیتن ایالت عثمانیه سی امارات متحده
[Principautés Unies] شکل و وضعیتنی احراز
ایتمشدی .

۱۸۶۲ سنه-سنده رومانی اتحادی حاصل اولدی .
بوده ایکنجی ضربه سیاسی ده ! آفتش آتی تاریخنده
فوران ایدن اختلال عسکری برنس آلسکندر قوزه یی
مقام سلطنتدن اوچوردی . برینه کلن آلمان برنسلرندن
شارل هوینچولرن، یاخود شیمدیک قرال فارول، آرتق
حاکیت مرویه عثمانیه یی، ذاتاً موجود اولان بر خراج
سنوی به مقابل، غربی برمتله خیالیه ایندیرمشدی .
بوده اوچنجی ضربه ده .

صربستان، فرانسه-نک معاونتیه، عثمانلی عسکرلرنی
اراضیسندن چیقارتدی . بوسورتله پاریس معاهده سی
ایکی دولت ده ایتیمش اولدی : حالوکه قوقره بونلردن
یسنک پای تختنده انقاد ایتشدی !

فقط الکطعی ضربه-نک شرف احاطه سی روسیه به
عائدر . موسقوفلر فرانسه و آلمانیک بیک سکنز یوز
یتیم بحار به سندن استفاده فرصتی قاچیرمادیلر ؛ بوهر زمان
نصیب اولماز ! پترسبورغ حکومتی دول معظمه به تعمیم
ایتدیک متحده المال برنوطه ایله چار حضرتلرنک،

یالکز بالقان محاربہ سندن صوکرہ یازیلان مقاولات سیاسیہ نک، عقد ایدیلن قونفرہ نانسرلک سکر دوقوزہ بالغ اولدیفنی دوشونک آوروپا اخلاق سیاسیہ سنک مہیتی آکلامایہ کایدر۔ ہر حالہ، بن بر قونفرہ نک مقرراتی بر سیاسی مقالہ دہ کیشم! اک یأس انکیز بر استاتوقونک قارشیندہ بیلہ نوید اولما۔ لی، چونکہ دائمی اولماز: بالخاصہ بالقان شبہ جزرہ سنک ساحلرندن ماعدا مستقر هیچ برحدودی یوقدر! ایجنده کی دولترک اشکالی، بولوطرک اسپراد اولان شکلری قادر متحولدر۔

دین اسلام معاہدات سیاسیہ بر حرمتی امرایتدیکندن حکومت اسلامیہ نک اخلاق سیاسیہ سی پک متبذدر۔ مثلاً دول موجودہ ایجنده دولت عثمانیہ قادر حق وعدالت نامہ حرب و مجادلہ ایتمش هیچ بر حکومت یوقدر۔ و قتلہ لہستانلہ اولان اتفاقنامہ موادینہ رعایا روسیہ اعلان حرب ایتمککمز، اختلاف ادیانہ رغماً عناصر عثمانیہ ایضا ایتمککمز، هیچ بر زمان نقض عہد ایتمککمز بونک اک بویوک دلیلدر۔ فی الواقع بعض حرکاتمز مقاولاتمز رعایت ایجنده کمزی کوستر برسدہ اونوردہ ہر معذرت مشروعیہ مستددر۔

حالبوکہ آوروپادہ اتفاقنامہلر بیسلہ مرعی الاجرا اولما یور۔ فاشودا حادثہ سی انسانندہ روسیہ، کندینسجہ هیچ بر منفعت کورمدیکندن، متفق فرانسیہ معاونت ایجنده کی ایجین، پاریس قابینہ سی انکترہ بر قارشی مجبور اطاعت اولارق قوماندان مارشانی کری بہ چاغرمشدی! زوالی مارشان، نابولئونک یالکز قوللرینی قاووشدیرمائی تقلیدہ موفق اولارق عودت ابتدی۔ اک مدتی دولت تلقی ایدیلن انکترہ، و قتلہ ہندستاندن چینہ آفیون سوق ایدہرک تجارتی تأمین ایجین، حکومت محلیہ اہالیہک صحتی دوشونہرک قبول ایجنده کی حالہ، سواحلی بویاردمان ایدہرک جبراً منفعتی تأمین ایتمشدی! مدنیت قدیمہ سی نامہ یونانی احبابدن حکومتلریجین ابرانی تقسیم ایدیورلر؟ بونکون آوروپادہ حاکم اولان، سیاست صرافیدر۔ طبیی

ایلہ اوچنچی بر اخلاق سیاسیہ نمونہ سی کوسترمش اولدی! بوسفر دہ روسیہ نک زابونلرہ مغلوبیت یورغونای و آلمانیک شرقہ دوغرو توسع [دراغ ناخ اوستن] سیاست ملیہ سنہ تبعیتلہ فون آرنستلہ معاوتی آوروپائی فعل واقع قارشیندہ مجبور رکوع ابتدی۔ و یانہ قابینہ سی بوسورتلہ، تأثیر رقابتہ مبنی، روسیہ نک بیک سکر یوز یتمش بردہ کی حرکت مردانہ سی تقلید ایتمش اولدی!

یونان حکومتی دہ برلین معاہدہ سی پیرتان قہرمانلر عدادینہ داخلدر۔ اورادہ کی فرقہ ملیہ دہ آپیر، آطملر و کرید ایجین قیامتلر قوپارتمقلہ مشغولدی۔ کرید مسئلہ سی ۱۸۹۷ عثمانی یونان محاربہ سنہ سبب اولدی۔ غالب بز اولدیفمز حالہ، قریم محاربہ سنہ معاوتمز قوشان دولترک قرار غریبلہ، اردوی ہایون آتسہ حو لیسندن، الی بوش دوندی! روسیہ کریدہ روم خاندان قرالینسندن والی تعینیلہ کفالت دولیہ آاندہ مختاریت ادارہ احساں ایتریدی۔ برلین معاہدہ سنک بالخاصہ پارہ متعلق موادندن هیچ بریسی تطبیق ایدلہ۔ مشدر! روسیہ و آوستریا مشہور استاتوقو نظریہ سی یونانیجنہ وضع ایتملریدی۔ حالبوکہ اوزماندن بری ہم یونظرہ، ہم برلین معاہدہ سی قاج کرہ نقض ایدلدی! صوک بالقان محاربہ سندن صوکرہ آرتق جملہ سی وفاق تاریخیہ مہیتی احراز ایلہ دولترک خزائن اوراقہ دوشمشدر۔

ایستہ بوتون آوروپا معاہدہ لرینک انجائی بولہدر! مثال اولتی اوزرہ دہا پک چوقلری ذکر ایدیلہ ییلر۔ فقط آرتق حاجت یوق۔ یالکز غرابی بارز برونیقہ سیاسیہ نک، آنجیق درت آئی بر حیات قلابیلن آاستہ فانوس معاہدہ سی اولدیفنی ذکر ایتمک قابل دکلدر۔

بونکون اورتادہ مرعی الاجرا هیچ بر بویوک معاہدہ قالمادی۔ ذاتاً اولسہ دہ کیسہ اہمیت ویرمور! تجربیس مقالہ نامہ سی بیلہ کلمہ مینہ حالتہ کلدی۔

برکالدر . اونک ایچین ممکن مرتبہ حسباً تہذیب
ایدک سویلیورز : اسلام برکون کلہجک ، لوی نجات
وسلامتی آلتہ بتون بشری طویلاہ جق . شوکت اسلامیہ
اعادہ بروقت ایدہجک ...

نور اسلامک کوز بیک جلال نوری « خانم الانبیا »
عنوانی مہم بر اثر یازمش . موقع برن رسولی بز
بیلہ میوز ، اکلایہ میوز ، کچوکمزدن بیوکزمہ قادر
ہیمز مفتون ظن و خیال ، برستشکار ظل و ظلالز . ذاتاً
اونک ایچین بویلہ مقنور ضلال قالدق .

دیگر طرفدن بر سبیل تخریب عظمت محمدیہ نک
آفاق کبر ہدایت اولماسنہ ممانعہ چالیشیور . مبادی
اسفار صلیبیہ نک بقیہ کین و غیضی دائماً نام اقدس
بیغمیری بہ دھن کشای تعصب اولیور . ایستہ غریب لیلرہ
بویلہ ...

جلال نورینک خامۃ اقتداری فیض حبیب کبریا ایلہ
مشحون نور اولونجہ ، ہم جہلہ متعصبینہ شق شفقہ
امکان ورمیہجک بر اثر کزین ، ہم دہ غرضکاران غریہ
ضربۃ اسکت اولہجق برنجلہ مین میدانہ کلدی ہمتی
وار اولسون ؛ بز چوقدن بری خانم الانبیایہ منظر
ایدک .

اثرک بتون جہان اسلامدہ ایلک تجربۃ قلمیہ اولماسی
اعتباریلہ یک بیوک بر قیمتی اولہ حقدہ . او قادرکہ ،
مؤلفنک اوراق تفک خطباتی نسل حاضرچہ مستور
قالہجق ، انسال مستقبلہ منجدہ معفو تلقی ایدیلہ جکدر .
بز بویلہ بر خزینۃ ہدایتہ محتاج ایدک . ذات
رساندنایہ بہ قارش کوستردیکمز اہال بزی معذب ایتلیدر .
جلال نوری یک ہوازم مہمندہ جنساب فخر کاشانی اک
سوک نظریات روحیہ ، ودقائق تاریخیہ بہ کردہ قصور
ایتمشدہ . خلاصۃ مقاصدی ، دائماً انسان اولدیقندن
(شہہمز « انسان کامل ») بحث ایدن سیدالبشری
جہل کشیف حاضرمنزلہ فوق الطبیعہ تلقی اتمہ منک
علیندہدر . ایکنجی قابہ تحبیہدہ موقع معلای فخر الرسی

اخلاق سیاسیہ بونکہ انشلاف ایدہمز . بکتلردہ ظہور
ایدن پوتیلوف حادثہسی حقدہ غزنتلر نہویلہ دیسہ
ہیبسی بالان ! مسئلہ نک اساسی صرف پوتیلوف فاروقہ سنک
فرانسہ دن ایک میلیون لیرا آلتی ایچین تان غزنتہ سی
اشتراسندن عبارتدر ! بونلر ، اوروپادہ ہرکون اولان
شیشلرد . برقاچ یوز وکلا بریچق میلیار اولاد حوایی
ایستہ دیکی کبی اویسائیور ! اگر بز بوندن سوکرہ
بو حقیقتلری کورمیرہک یا شایاجق اولورسہق ، موقعیات
سیاسیہمز ، لوندہ قوتفرانسینک مقرراتنہ رغماً میدیہ
اینوز حدودینک تجاوز مشروعہ منحصر قالر .

اسماعیل حامی

علویت احمدیہ

« محمد ، نام معظمی قلوب موحدینسندہ اقدار رشید
وسداد ایدہلی اون اوج عصر اولدی . بردۃ ماضی ایلہ
اوتولن بوسلۃ دھور آرمہ سندہ یادیلہ ہمیزی غریق
سرور ایدن بر شوکت اسلامیہ ، بر عظمت احمدیہ واردہ .
رسول کبریا روی ارضی استیلای ظلمتدن قورناردی .
چہرۃ تاریخی فضیلت ، علویت ، مذہبت کبی اقصای
آمال بشریہ ایلہ تزیین ایتدی . او ، برریکستان متواضعہ
دوغمشیدی ؛ فقط اتمہ احسان ایتدیکی امید وایمان نام
جلیلنی ، زمان دیدیکمز قوی ذی شاکت سولت تخریبندن ،
بیک اوجوز سنہ وقایہ ایتدیکی کبی ، انسال آیینہ نک دہ
ناقبیامت دل احترامندہ ، لسان صلولہ وسلامندہ
طوئاجقدر . اوت .. اسلامیت برکون کلہجک کہ ، یکانہ
استادکام ام ، یکانہ راہ نور ونم اولہجق .

بو محاکمہمز ، پروردۃ فیضی اولدیقمز دین مینہ بر
عشق متعصبانہ بسلیدیکمز دن دکلدہر . اسلام ، عقل
ومحاکمہ مستندہر . اونک بودستور قطعینسہ ایمانمز